

Broj: I-ZD-1-90/12
Datum: 20.12.2012.
Novi Sad

OSNOVNA ŠKOLA "NIKOLA TESLA"

Školska 2
Novi Banovci

Pokrajinski ombudsman je primio izjašnjenje Škole, a u vezi sa predstavkom kojom se ovoj instituciji obratio A. A., ukazujući na višegodišnji problem vršnjačkog nasilja u osnovnoj školi "Nikola Tesla" u Novim Banovcima, a čija je žrtva njegov sin.

Prema zahtevu koji je Pokrajinski ombudsman uputio Školi, bilo je potrebno da navedete šta su nadležni organi u školi utvrdili u vezi sa problemom nasilja prema ovom učeniku i koje ste mere iz svoje nadležnosti preduzeli u cilju rešavanja problema, odnosno da li je Tim za zaštitu učenika od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja postupao u konkretnom slučaju u skladu sa Protokolom za zaštitu učenika od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja. Nadalje, imajući u vidu oblik nasilja, trajanje i poremećaj u ponašanju grupe učenika, bilo je potrebno da dostavite informaciju o tome, da li ste i na koji način uključili i nadležni Centar za socijalni rad, te da li je u školi organizovan vršnjački tim, čija bi neposredna uključenost bila veoma bitna u pružanju podrške vršnjacima i uspostavljanju vršnjačke medijacije, a sa ciljem uspešnog rešavanja postojećih problema i uspešne reintegracije počinitelaca nasilja u vršnjačku zajednicu.

U izjašnjenju Škole ističe se da navodi o višegodišnjem vršnjačkom nasilju prema učeniku A. B. nisu tačni, te da ne postoji nijedan zabeležen primer nasilja prema njemu. Prema podacima nadležnih u školi, otac se samo jednom usmeno obratio, ali ne u vezi sa nasiljem prema njegovom sinu. Roditelji su prvi put pismeno obavestili školu i tražili zaštitu za svoje dete tek 31.10.2012. godine, kada je prijavljen incident na času biologije. Škola je pokrenula disciplinski postupak prema prijavljenim učenicima i donela rešenja o vaspitno-disciplinskoj odgovornosti za svakog pojedinačno, dok za vođenje disciplinskog postupka protiv zaposlenih, odnosno profesorke biologije i pedagoškinje, nije bilo osnova. U odgovoru navodite i da je Tim za zaštitu učenika od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja održao tri sednice u vezi sa pomenutim incidentom, uz koji ste priložili i mišljenje Vršnjačkog tima, te izveštaj o preduzetim merama pedagoško-psihološke službe škole.

Na osnovu dostavljenih dokumenata, Pokrajinski ombudsman je utvrdio sledeće:

- da **tvrdite** da do sada niste imali informacije o pojavi vršnjačkog nasilja niti diskriminacije na nacionalnoj osnovi prema učeniku A. B.,
- da se incident među učenicima odeljenja dogodio 22.10.2012. godine na času biologije, kada je više dečaka ovog odeljenja vređalo učenika A. B., a potom organizovalo i tuču nakon završetka nastave, o čemu su vas obavestili roditelji A. B.,

- da je 23.11.2012. održan roditeljski sastanak na kojem su roditelji obavješteni da će se protiv učenika koji su učestvovali u incidentu pokrenuti disciplinski postupak, a koji je zakazan za 24.11.2012. u 12:20 časova,
- na osnovu rešenja o vaspitno-disciplinskoj odgovornosti učenika, utvrđeno je da je disciplinski postupak sproveden 23.11.2012. godine,
- prema izvodu iz Zapisnika sa sednice Nastavničkog veća od 05.11.2012. godine, pedagoškinja je obavestila ovo veće da je škola dobila prijavu za diskriminaciju Roma, što je bio povod za posetu Pokrajinskog ombudsmana i Kancelarije za inkluziju Roma. Zaključak do koga ste došli na sednici, a u vezi sa pomenutim problemom, bio je da neke oblike vršnjačkog nasilja koje je prisutno među decom (npr. nazivanje pogrđnim imenima, ruganje, itd.) ne treba smatrati diskriminacijom, jer tako nešto doživljavaju sva deca, a ne samo romska, te da ne bi time trebalo da se manipuliše,
- **tvrdite** da je, Tim za zaštitu učenika od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja aktivan, da je na sednici od 12.10.2012. predviđeno i formiranje Vršnjačkog tima. Sastanak Tima održan je i 26.10.2012. na kojem su predložene mere u cilju rešavanja aktuelnog problema, a 07.12.2012. je potvrđeno da su preduzete mere bile efikasne i dovele do pozitivnih rezultata
- prema mišljenju Vršnjačkog tima, a na temu "Diskriminacija u našoj školi" u školi nije bilo diskriminacije po bilo kom osnovu, a predstavnice odeljenja su tom prilikom istakle da je odeljenje uvek bilo složno, te da su se sa A. B. uvek svi družili i pomagali mu,
- opštinska prosvetna inspektorka izvršila je inspeksijski nadzor u školi, a po predstavci A. A., oca učenika A. B.,
- prema izveštaju o preduzetim merama pedagoško-psihološke službe Škole, na sastanku disciplinske komisije je utvrđeno da je bilo nasilja, te da učesnici moraju biti kažnjeni ukorom odeljenskog veća i pojačanim nadzorom.

Pored ovih pisanih dokumenata, u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja o spornom događaju, konstatujemo i da su predstavnice Pokrajinskog ombudsmana prisustvovala sastanku u vezi sa pomenutim problemom, a kojem su prisustvovali i predstavnici Kancelarije za inkluziju Roma APV, direktorka škole, pedagoškinja i psihološkinja, profesorka biologije, otac učenika A. B., te predstavnik Kancelarije za inkluziju Roma Opštine Stara Pazova. Tada je predstavnicama Pokrajinskog ombudsmana, između ostalog, predočeno i rečeno sledeće:

- pedagoškinja i psihološkinja su imale saznanja o povremenim oblicima nasilja prema učeniku A. B., te su potvrdile i da su im se roditelji usmeno obraćali, iako nisu uspele da pronađu u svojim dnevnicima rada nijedan evidentiran razgovor koji su obavile sa roditeljima i učenikom u konkretnom slučaju,
- profesorka biologije je negirala svaku mogućnost ispoljavanja agresivnog ponašanja na njenim časovima,
- Tim za zaštitu učenika od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja je formiran, ali se nakon izjave profesorke biologije da nema informacija o radu ovog tima, stekao utisak da kako zaposleni, tako i učenici nisu dovoljno upućeni u postojanje, rad i ulogu ovog tima u školi. Zbog ovakvog zapažanja, izvršili smo i uvid u podatke koje je Škola dostavila Pokrajinskom ombudsmanu kao odgovor na upitnik u vezi sa istraživanjem „Sprečavanje i zaštita od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja u školama APV“ koje je Pokrajinski ombudsman sproveo krajem prošle godine. Tada ste konstatovali da je Tim za zaštitu učenika od nasilja, zanemarivanja i zlostavljanja u školi "Nikola Tesla" u Novim Banovcima formiran od 20.09.2008. godine, da ga čini osam članova, kao i da je škola informisala sve zaposlene, roditelje i učenike o pravima, obavezama i

odgovornostima koje proizilaze iz *Pravilnika o protokolu postupanja ustanove u odgovoru na nasilje*, a da su sve informacije o radu Tima istaknute na oglasnoj tabli škole. Prema odgovoru, koji je u suprotnosti sa izjavom profesorke biologije, zaposleni se informišu na sastancima, upoznavanje roditelja se vrši na roditeljskim sastancima, a učenika na sastancima odeljenskog starešine i sastancima učeničkog parlamenta. Zbog toga još više zabrinjava činjenica da je, prema odgovorima iz upitnika, škola organizovala edukacije svih zaposlenih u cilju prevencije nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, te smatrate da ne postoji potreba za daljim usavršavanjem zaposlenih radi unapređivanja kompetencija za preventivni rad, blagovremeno uočavanje, prepoznavanje, reagovanje na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje.

Na osnovu pismenog izjašnjenja i utvrđenja na osnovu ličnog uvida prilikom posete školi, Pokrajinski ombudsman u skladu sa članom 33. stav 1. tačka 2. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu („Službeni list APV“ br. 23/02, 5/04, 16/05, 18/09-promena naziva) daje sledeće

Mišljenje

U konkretnom slučaju, došlo je do propusta u radu Škole, odnosno Tima za zaštitu učenika od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, a što je imalo za posledicu ispoljeno vršnjačko nasilje prema učeniku A. B., nepravovremenu reakciju i izostanak podrške učeniku i roditeljima.

Imajući sve navedeno u vidu, Pokrajinski ombudsman, na osnovu člana 33. i člana 35. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu («Službeni list APV», br. 23/2002, 5/2004 i 16/2005 i 18/2009), upućuje O.Š. "Nikola Tesla" u Novim Banovcima sledeću

Preporuku

Pedagoško-psihološka služba škole u obavezi je da nastavi kontinuirano da prati i analizira situaciju u pogledu ispoljavanja nasilja prema učeniku A. B. Takođe je neophodno, da mu kroz intenziviran i kontinuiran savetodavni rad, pruži stručnu pomoć i podršku, a u cilju zaštite najboljeg interesa kako ovog učenika, tako i njegove porodice.

Neophodno je da direktor, nastavnici, zaposleni, odnosno svi nadležni u školi, ubuduće svaku usmenu ili pismenu prijavu o eventualnoj pojavi bilo kog oblika nasilja, bilo od strane učenika škole, roditelja ili trećeg lica, tretiraju sa naročitom pažnjom i reaguju blagovremeno, u skladu sa *Posebnim protokolom o postupanju ustanova u odgovoru na nasilje, zanemarivanje i zlostavljanje*.

Škola će, u skladu sa *Pravilnikom o protokolu postupanja ustanove u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje*, informisati sve učenike, roditelje i zaposlene u školi o mogućnostima zaštite i aktivnostima članova tima za zaštitu učenika od nasilja, zanemarivanja i zlostavljanja, kao i vršnjačkog tima, i to na sledeći način: istaćiće sve bitne informacije na oglasnu tablu i postaviće ih na veb-sajt škole, obezbediće dodatni štampani ili pisani materijal koji sadrži informacije o kontaktima članova ovog tima, informisaće zaposlene na

stručnim sastancima, roditelje na roditeljskim i sastancima saveta roditelja, dok će učenicima biti pružene informacije o radu tima na časovima odeljenske zajednice.

Tim će u saradnji sa drugim zaposlenima u školi, učenicima i roditeljima, u skladu sa Protokolom, a na osnovu analize stanja bezbednosti, prisutnosti različitih oblika i intenziteta nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja u ustanovi, specifičnosti ustanove i rezultata samovrednovanja i vrednovanja kvaliteta rada ustanove, sačiniti *Program zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja* kojim se određuju mere i aktivnosti koje obezbeđuju razvijanje i negovanje pozitivne atmosfere i bezbedno okruženje.

Škola će, u skladu sa Protokolom, uspostaviti lanac odgovornosti u situacijama nasilja, odnosno definisaće konkretne preventivne i interventne aktivnosti, odgovorna lica i vremenska dinamika ostvarivanja.

Škola će obezbediti neposrednu uključenost vršnjačkog tima i učeničkog parlamenata u pružanje podrške vršnjacima pri zaštiti od nasilja i uspešnu reintegraciju počinitelaca nasilja u vršnjačku zajednicu.

Tim će, kada proceni da je to potrebno, obavestiti i uključiti u rad druge organe i ustanove (Centar za socijalni rad, Dom zdravlja, Policijsku upravu, i dr.), a u cilju pružanja najbolje zaštite učenicima.

O sadržaju ove preporuke neophodno je obavestiti nastavničko veće, savet roditelja, tim za zaštitu učenika od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, kao i vršnjački tim škole.

O.Š. "Nikola Tesla" iz Novih Banovaca će obavestiti Pokrajinskog ombudsmana o postupanju po preporuci bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema ove preporuke.

S poštovanjem,

**ZAMENICA
POKRAJINSKOG OMBUDSMANA**

Marija Kordić